

Sygnatura akt I C 567/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Goździewicz

Protokolant: st. sekr. sąd Maria Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko J. K.

- zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę **122.278,77 zł** (sto dwadzieścia dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt osiem zł siedemdziesiąt siedem grosz) wraz z:

- odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w skali roku, nie wyższymi jednak niż odsetki maksymalne, od kwoty 118.409,38 zł od dnia 26 września 2015r. do dnia zapłaty

- ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 3.182,33 zł od dnia 30 września 2015r. do dnia zapłaty.

2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.558,52 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

3. Oddala wniosek o rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty.

4. Oddala wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

SSO Anna Goździewicz

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 września 2015 r. wniesionego do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego J. K. kwoty 122.278,77 zł wraz z odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 118.409,38 zł od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 1.785,21 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 1.397,12 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Jednocześnie powód domagał się zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów sądowych w postaci opłaty od pozwu w kwocie 1.529 zł oraz innych kosztów w kwocie 15,29 zł.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że w dniu 12 czerwca 2013 r. zawarł z pozwanym umowę kredytu zmienioną następnie aneksem. Z uwagi na brak spłaty w terminie poszczególnych rat kredytu powód wypowiedział pozwanemu przedmiotową umowę stawiając całą należność w stan wymagalności. Na dowód powyższego powód

wystawił wyciąg z ksiąg bankowych stwierdzający należność pozwanego. Na dochodzoną kwotę składają się: 118.409,38 zł tytułem należności głównej, 1.785,21 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych (10%) za korzystanie z kapitału za okres od dnia 30 kwietnia 2015 r. do 18 sierpnia 2015 r., 1.397,12 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za opóźnienie (10%) za okres od dnia 30 kwietnia 2015 r. do 25 września 2015 r. oraz kwota 687,06 zł tytułem opłat i prowizji. Sformułowane przez powoda żądanie odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych od niespłaconej należności głównej wynika z zapisów umowy łączącej strony.

W dniu 3 listopada 2015 r. referendarz sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym uwzględniający w całości żądanie pozwu.

W przepisany trybie i terminie pozwany J. K. wniósł sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz domagając się przyznania do toczącego się postępowania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany podniósł zarzut braku legitymacji biernej. Wskazał, że zawarł z powodem umowę leasingu pojazdu marki B. (...), który następnie, w marcu 2014 r., został skradziony. Pojazd posiadał ubezpieczenie obowiązkowe OC oraz AC, jednak mimo to do chwili obecnej ubezpieczyciel nie wypłacił pozwanemu odszkodowania z tytułu kradzieży. W tej sytuacji, zdaniem pozwanego, odpowiedzialność za zwrot żądanej przez powoda należności spoczywa na zakładzie ubezpieczeń i to on winien występować jako pozwany w sprawie.

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2016 r. referendarz Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie ponadto wniósł o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, oddalenie wniosku o przyznanie zakładu ubezpieczeń oraz o zasądzenie kosztów sądowych według norm przepisanych. Jednocześnie powód zaprzeczył jakoby łączyła go z pozwanym umowa leasingu, wskazując, iż w istocie była to umowa kredytu. Podkreślił nadto, że w dniu 29 kwietnia 2015 r. (już po kradzieży pojazdu) strony zawarły ugodę obejmującą spłatę zaciągniętego kredytu, z której pozwany również się nie wywiązał, co skutkowało natychmiastową wymagalnością całej żądanej należności. Powód wskazał nadto, iż, mimo zawarcia w treści umowy ubezpieczenia zapisów o przewłaszczeniu pojazdu wraz z cesją praw z polisy AC, nie znajduje podstaw, dla których odpowiedzialność za zapłatę zaciągniętego przez pozwanego kredytu miałby ponosić zakład ubezpieczeń. Dodatkowo, we wcześniejszym piśmie procesowym z dnia 11 maja 2016 r. powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów notarialnego poświadczenia dokumentów złożonych do sprawy w kwocie 29,52 zł.

W piśmie procesowym z dnia 2 listopada 2016 r. pozwany przyznał, że łączyła go z powodem umowa kredytu, podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie wskazując, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń wynika z faktu, iż nie uznał on dotychczas swojej odpowiedzialności i nie wypłacił pozwanemu odszkodowania, a nadto wniósł o rozłożenie na raty zasądzonych roszczenia powołując się na swoją trudną obecnie sytuację majątkową.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 czerwca 2013 r. J. K. zawarł z bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu na sfinansowanie zakupu pojazdu marki B. (...) opiewającą na łączną kwotę 123.595,51 zł (100.000 zł kapitału, 6.179,78 zł prowizji bankowej, 10.000 zł innych wydatków oraz 7.415,73 zł kosztów ubezpieczenia). Umowa zawarta została na okres 96 miesięcy. Całkowita spłata kredytu miała nastąpić do dnia 16 czerwca 2021 r. Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej. W dniu zawarcia umowy roczna stopa oprocentowania kredytu wynosiła 13,99 %. Zabezpieczenie spłaty kredytu miało stanowić przewłaszczenie zakupionego pojazdu marki B. (...) wraz z jednoczesną cesją praw z umowy AC, do której zawarcia, w ramach powyższej umowy, zobowiązał się kredytobiorca. W przypadku nieterminowej spłaty poszczególnych rat kredytu umowa uprawniała bank do pobierania od niespłaconego w terminie

kredytu podwyższonych odsetek w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP obowiązującej w okresie naliczania odsetek. Dodatkowo bank zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia m.in. w przypadku zwłoki z zapłatą przez kredytobiorcę pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

Dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 12 czerwca 2013 r. (k. 50-51v.)

Zakupiony za środki z kredytu pojazd marki B. (...) objęty był ubezpieczeniem autocasco (AC). Umowa ubezpieczenia zawarta została z zakładem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

Dowód: umowa ubezpieczenia nr (...) (k.13-17)

W marcu 2014 r. doszło do kradzieży należącego do J. K. pojazdu marki B. (...). Wszczęte w tym przedmiocie, z zawiadomienia pozwanego, postępowanie przygotowawcze zostało umorzone. Fakt kradzieży pojazdu J. K. zgłosił także zakładowi ubezpieczeń. Po trwającym cztery miesiące postępowaniu likwidacyjnym zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania. Ubezpieczyciel sugerował, że w momencie kradzieży w aucie znajdowały się kluczyki. Po tym zdarzeniu J. K. zaprzestał spłacania rat kredytu na rzecz banku, na skutek czego bank wypowiedział mu zawartą umowę kredytu.

Dowód: przesłuchanie pozwanego J. K. (k.117-119)

W dniu 29 kwietnia 2015 r. J. K. zawarł z G. (...) Bankiem ugodę do umowy kredytu z dnia 13 czerwca 2013 r., w której przyznał prawidłowość i skuteczność dokonanego wypowiedzenia umowy, jak również wysokość obciążającego go zadłużenia w kwocie 119.258,15 zł. Na sumę tę składały się następujące kwoty częściowe:

- 112.935,17 zł tytułem niespłaconego kapitału,
- 5.474,21 zł tytułem skapitalizowanych odsetek kapitałowych,
- 848,77 zł tytułem skapitalizowanych odsetek karnych naliczonych do dnia 28 kwietnia 2015 r.

W treści umowy J. K. zobowiązał się do spłaty zaległej łącznej kwoty kapitału (bez odsetek karnych) w kwocie 118.409,38 zł w 120 miesięcznych ratach począwszy od dnia 30 kwietnia 2015 r. Z kolei bank zobowiązał się nie naliczać w trakcie trwania ugody odsetek karnych od niespłaconego kapitału i zwolnić kredytobiorcę z obowiązku zapłaty dotychczas naliczonych odsetek karnych. Jednocześnie ponownie bank zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia m.in. w przypadku opóźnienia z zapłatą przez kredytobiorcę całości lub części dwóch rat po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania. Strony umówiły się ponadto, że w wypadku wypowiedzenia ugody kredytobiorca zobowiązany będzie do natychmiastowej spłaty całości zadłużenia.

Dowód: ugoda z dnia 29 kwietnia 2015 r. (k.52-54)

Pismem z dnia 18 czerwca 2015 r. G. (...) Bank wypowiedział J. K. ugodę z dnia 29 kwietnia 2015 r. z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie doręczone zostało pozwanemu w dniu 26 czerwca 2015 r. Umowa ugody została skutecznie rozwiązana.

Dowód: pisma z dnia 18 czerwca 2015 r. (k.55 i 55v., 57 i 57v.) wraz ze zwrotnym potwierdzeniem doręczenia (k.56, 58) , przesłuchanie pozwanego J. K. (k.117-119)

W dniu 25 września 2015 r. G. (...) Bank wystawił wyciąg z ksiąg banku, z którego wynikało, że na dzień 25 września 2015 r. zadłużenie J. K. wynosiło łącznie 122.278,77 zł, na którą to sumę składały się kwoty:

- 118.409,38 zł tytułem niespłaconego kapitału

- 1.785,21 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 10% od dnia 30 kwietnia 2015 r. do dnia 18 sierpnia 2015 r.,

- 1.397,12 zł tytułem odsetek za opóźnienie naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 10% od dnia 30 kwietnia 2015 r. do dnia 25 września 2015 r.,

- 687,06 zł tytułem opłat i prowizji.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 25 września 2015 r. (k.42)

Do dnia wyrokowania J. K. nie uiścił na rzecz banku żądanej należności.

Okoliczność bezsporna

J. K. zamieszkuje wspólnie z żoną i dwójką dzieci w wieku 18 i 6 lat w zakupionym na kredyt domu szeregowym w T. P.. Żona pozwanego z zawodu jest sekretarką, jednak od czterech lat nie pracuje, nie jest w stanie znaleźć nowego miejsca pracy. J. K. pracuje jako szlifierz uzyskując miesięczny dochód w kwocie 1.000-3.500 zł. Małżonkowie otrzymują także świadczenie wychowawcze (500+) na jedno dziecko. Z uzyskanych środków pozwany ponosi koszty utrzymania domu w kwocie 1.300 zł, z czego około 1.000 zł wynosi rata kredytu hipotecznego oraz koszty utrzymania rodziny w kwocie około 1.000 zł. Oprócz nieruchomości jedyny majątek małżonków stanowi samochód osobowym marki M. z 2003 r.

Dowód: przesłuchanie pozwanego J. K. (k.117-119)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów oraz dowód z przesłuchania stron, ograniczony do przesłuchania pozwanego J. K..

Zarówno dowody z dokumentów, jak i dowód z przesłuchania pozwanego uznane zostały przez Sąd za w pełni wiarygodne. Dokonana przez pryzmat norm zawartych w treści art. 244 i 245 k.p.c. ocena dowodów z dokumentów nie nastęczała jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, ani co do prawdziwości zawartych w nich oświadczeń. Również wyjaśnienia pozwanego odnośnie okoliczności faktycznych zawarcia i wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 16 czerwca 2013 r., jako logiczne i spójne, nie stanowiły podstawy do zakwestionowania twierdzeń podnoszonych przez powoda. Dla poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie oraz jej rozstrzygnięcia istotne było także przyznanie przez pozwanego faktów podnoszonych przez powoda. Pozwany w szczególności nie kwestionował dochodzonego roszczenia, wysokości zobowiązania oraz dochodzonych odsetek. Nie kwestionował także zawarcia umowy ugody i skutecznego od niej odstąpienia z uwagi na nieregulowanie przez pozwanego należności na rzecz banku.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W rozpoznawanej sprawie nie budziło wątpliwości, że łącząca strony umowa była umową kredytu. Pozwany przyznał, że zaciągnął w banku (...) kredyt na poczet zakupu samochodu osobowego marki B. (...) w wysokości wskazanej przez powoda. Przyznał ponadto, że po kradzieży samochodu i odmowie wypłaty ubezpieczenia zaprzestał comiesięcznej spłaty poszczególnych rat kredytu wskutek czego doszło do wypowiedzenia umowy przez bank. Pozwany przyznał także, że w następstwie powyższego zawarł z bankiem ugody, w której zobowiązał się do ratalnej spłaty pozostałej części kredytu, która jednakże, wskutek braku realizacji przez pozwanego także została mu wypowiedziana przez powoda. Przyczyną zaprzestania płacenia wynikających z ugody rat nie było negowanie faktu

istnienia zobowiązania przez pozwanego, ale przejściowa trudna sytuacja majątkowa, na skutek której pozwany utracił płynność finansową. Sposób wypowiedzenia umowy kredytu oraz zawartej ugody nie budziły natomiast wątpliwości pozwanego, co do ich poprawności, zgodności z obowiązującym prawem i ostatecznej skuteczności. Pozwany nie kwestionował zatem roszczenia powoda tak co do zasady, jak i wysokości, twierdził jedynie, iż wobec kradzieży pojazdu oraz treści zawartej umowy kredytu powód winien skierować swoje roszczenie bezpośrednio do zakładu ubezpieczeń. Argumentacji pozwanego nie sposób jednak uznać za zasługującą na uwzględnienie. Jakkolwiek istotnie w treści umowy kredytu zawarty był zapis o przewłaszczeniu pojazdu na rzecz banku, w ramach zabezpieczenia, oraz o dokonaniu cesji uprawnień z umowy ubezpieczenia AC, to jednak postanowienia tej treści nie prowadzą do automatycznego zwolnienia pozwanego od odpowiedzialności za zaciągnięte zobowiązanie wobec powoda. Skoro bowiem zakład ubezpieczeń odmówił wypłaty odszkodowania za skradziony pojazd uznając, że nie doszło do ziszczenia się żadnego z wypadków ubezpieczeniowych, to zobowiązaniem do spłaty kredytu pozostaje w dalszym ciągu pozwany, jako strona umowy. Podkreślenia wymaga przy tym okoliczność, że już po kradzieży pojazdu pozwany zawarł z bankiem ugodę, w której zobowiązał się do dalszej spłaty kredytu. Oświadczenie tej treści stanowiło w istocie uznanie długu i rodziło skutki w postaci obowiązku dalszej spłaty zobowiązania przez pozwanego, czemu ten zresztą nie przeczył. Zgłoszony zatem przez pozwanego zarzut braku legitymacji biernej uznać należało za chybiony. Roszczenie powoda natomiast zasługiwało w całości na uwzględnienie, w szczególności z uwagi na fakt, że okoliczności faktyczne je uzasadniające zostały przyznane przez pozwanego (353 k.c.).

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. W odniesieniu do kwoty niespłaconego kapitału (118.409,38 zł) powód domagał się odsetek umownych, których wysokość (czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP) wynikała wprost z treści łączącej strony umowy kredytu. Jako datę początkową naliczania odsetek powód prawidłowo wskazał dzień 26 września 2015 r. Powód w dniu 25 września 2015 r. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym dokonał kapitalizacji zaległych odsetek od niespłaconego kapitału. Dalsze odsetki od tak ustalonej łącznej kwoty zobowiązania należą się zatem począwszy do dnia następnego po dniu wystawienia wyciągu. Jakkolwiek obecnie wartość odsetek stanowiących czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP jest niższa aniżeli wysokość odsetek maksymalnych, to na wypadek gdyby wartości te uległy zmianie, stosownie do treści art. 481 § 2² k.c., Sąd zawarł w wyroku zastrzeżenie, że żądane przez powoda odsetki umowne nie mogą swoją wartością przewyższać odsetek maksymalnych za opóźnienie. Odnośnie kwoty 3.182,33 zł (suma kwot 1.785,21 zł, 1.397,12 zł oraz 687 zł) powód domagał się odsetek ustawowych i to od dnia wniesienia pozwu, w której to dacie roszczenia co do tych kwot miały charakter wymagalny.

Za niezasadny Sąd uznał zgłoszony przez pozwanego wniosek o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty. Zabieg taki ma charakter uzasadniony jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w takich, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Niemniej jednak sąd może rozłożyć zasądzzone świadczenie na raty tylko wówczas, gdy jest to celowe tzn. pozwany ma realną możliwość spłaty oznaczonych przez sąd rat, a przyjęcie takiego sposobu spełnienia świadczenia nie będzie prowadziło do pokrzywdzenia strony powodowej. W niniejszej sprawie pozwany domagał się rozłożenia świadczenia na raty w wysokości po 1.000 zł miesięcznie. Mając na uwadze wartość zasądzzonego świadczenia (122.278,77 zł) rodziłoby to konieczność rozłożenia jego spłaty na 122 raty, których spłata zajęłaby pozwanemu ponad 10 lat. Takie rozstrzygnięcie jest dla powoda jednoznacznie niekorzystne, gdyż odwlekałoby na bardzo długi czas termin pełnej spłaty zobowiązania, a uiszczane miesięcznie raty nie przedstawiałyby istotnej wartości wobec całkowitej sumy należnego świadczenia. Dodatkowo należało wskazać, że sąd miał uzasadnione wątpliwości co do tego, czy pozwany faktycznie jest w stanie miesięcznie wygospodarować kwotę 1.000 zł na spłatę zadłużenia. Z zeznań pozwanego wynikało bowiem, że średnie aktualne dochody pozwanego wystarczają jedynie na pokrycie bieżących wydatków rodziny. W takiej sytuacji, wniosek pozwanego o rozłożenie świadczenia na raty uznać należało za niezasadny.

Za bezzasadny Sąd uznał także wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. W przedmiotowej sprawie nie zachodziły bowiem przesłanki nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności z urzędu (por. art. 333 § 1 k.p.c.), a i powód nie wykazał, aby spełnienie świadczenia przez pozwanego dopiero po

uprawomocnieniu się wyroku uniemożliwiło lub znacznie utrudniło wykonanie wydanego wyroku albo naraziło go na jakąkolwiek szkodę (art. 333 § 3 k.p.c). W treści pozwu i dalszych pism procesowych powoda nie zawarto uzasadnienia dla powyższego wniosku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę w całości, wobec czego zobowiązany jest zwrócić na rzecz powoda poniesione przezeń koszty procesu, na które złożyły się koszty opłaty sądowej w kwocie 1.529 zł oraz koszty notarialnego poświadczenia dokumentów złożonych do akt sprawy w kwocie 29,52 zł.

SSO Anna Goździewicz